

Í SJÓMARKSMÁLINUM

triggjar vóru stöðurnar:

Fólkaflokkurin og sambandið

hildu uppá og framdu 1955-67 sáttmálan við bretar um 3-mílasjómarkið

Tjóðveldið

berjst fyri uppsøgn og loysing við teirri fylgju, at útróðra- og onnur serrættindi í Grønlandi gleppa okkum av hondum!

Javnaðarflokkurin:

Ongan sáttmála við bretar, um teir ikki fyrst skrivliga bundu seg til at veita føroyingum somu sømdir sum íslendingum

Í 1901 vóru føroyingar býttir eftir danskum politiskum linjum, í vinstru- og høgrumenn.

Jóannes bóndi var vinstrumaður og varð valdur sum umbodsmáður føroyinga á danatingi. Hann var soleiðis uppá ein máta oddamaður fyri bæði sjálvstýrisflokkun og sam bandsflokkun. A. Samuelsen og hann stóðu í einari fylking. Men tað var ikki bara henda vinstra-fylking á lögtingi, men alt tingið, ið tók ta stöðu, at tað var umráðandi fyri føroyingar at fáa sjóverju og trimilamarkið, si Jóannes Paturssonar takkartalu á danatingi fyri lógaruppskotinum um trimilamarkið. Í hesi takkartalu sini ber hann fram, at uppskotið var samtykt á Føroya lögtingi eins og í íslenska altinginum, og at bæði íslendingar – og serliga teir – og føroyingar troðkaðu á at fáa uppskotið framt til lóg sum allraskjótast.

Henda støða Jóannesar tá fyri alt Føroya fólk er ein seguligur veruleiki, sum eingin Erlendur ella nakar annar kann reingja, ti hon er uppritað í ríkisdagstíðindunum av 1901, blaðsíðu 486: „Lovf. ang. ordningen af fiskeripolitiet ved Færoerne“.

Og tá ein veit, at hetta er sannleikin, og ein veit, at Erlendur og tjóðveldismenn vita tað við, má tað falla einum lógið at lesa Erlends berserkargongd ímóti donum við skuldsetingum, at teir hava lumpað 1901 sáttmálan á okkum og íslendingar. Hvi í Harrans navni bera seg so at, hvi royna at dylja, at bæði íslendingar og føroyingar við Jóannesi Paturssyni á odda vóru líka so nógv um ikki meiri fyri hesum sáttmála sum danir. – Hvi dylja tað, at tað var kravið frá Føroyum og Íslandi um verju móti bretum, sum lógu og trolaðu inni í

taraskógnum, ið orsakaði, at danating samtykti og gjørdi henda vanlukku sáttmála fyri føroyingar og íslendingar?

Og nú 1954–55!

Aftur vóru tað føroyingar, aftur vóru tað sambandsmenn og fólkaflokksmenn, sum kravdu og fingi samtykt fiskimálasáttmálan av 1955.

Í statsministeriinum bardist Hákon Djurhuus stjórnarflokkanna vegna sum úlvur á skóg fyri hesum sáttmála. „Vi holder på havenes frihed“ var slagorð hansara. Hedtoft sáli statsministari opinberaði á hesum fundi, at tað var landsstýrið (landsstýrisflokkarnir), sum troðkaðu á og vildu hava sjómarksspurningin greiddan við einum sáttmála. Og landsstýrið hevði eisini havt sínar menn í Bretlandi til samráðingar. Landsstýrið stóð soleiðis aftanfyri trimilásáttmálan. Hedtoft hevði allan sympatiin fyri „oppositionen“, javnaðarflokkunum í Føroyum. – Men tá ið javnaðarmenn einki høvdu fingið samtykt, kundi teirra støða ikki vinna sømdir. Ríkisstýrið mátti halda seg til tingsamtyktirnar.

Har lá so Dam.

Men har stóð ikki á Hedtoft og donum.

Tað vóru stjórnarflokkarnir í Føroyum, sambandið og fólkaflokkurin, sum fyri allar sakir vildu fremja henda sáttmála – tað skal standa skordafast.

Sambandið og fólkaflokkurin megu so státt taka ábyrgðina bæði fyri vanlukkusáttmálanum av 1901 og av vanlukkusáttmálanum av 1955.

Tjóðveldismenn leika nú í, sum teir hava funnið hin „vísa steinin“ í sjómarksmálinum.

(Framhald á 4. síðu)

BLAÐIÐ

Blaðið kemur hesa ferð út friggjadag í staðin fyri leygardag. Hetta er orsakað av, at ein maskina skal verða sett upp á prentsmiðjuni í dag og nakrar av teim fylgjandi døgnum. Vit vænta, at blaðið kemur út aftur til vanligu tíð í næstu viku.

Hvalba, 24. aug.

Nú liður móti mánað síðan byrjað varð at hoyggja, men enn stendur í sama stað. So út av lagi vánaligt hevur ikki hoyveðrið verið í nógv hesi seinastu árin, at eingin byrðan er komin undir tak allan august mánað.

Tá hetta veðrið byrjaði, lá væl av grasi út um, sum ikki er eydnast at fáa upp at standa. Nógv av tí, sum fólk fekk upp undan hesum rotiveðrinum, var meira vánaligt, so tað verður tíverri nógv hoyggj, sum verður vánaligt fóður. Men tað var jú hildið vera ólítið gras yvirhøvdur, uttan har sum væl var taðað. Einkin er so ringt, at tað ikki er gott fyri okkurt. Nú skuldi gras-ið verið vaksið væl meir. Farið er um hundadagarnar, so eftir gomlu tekin skuldi farið at batna; men sum enn er, er einki útlit fyri tí.

Men menn hava tó ikki latið tíðina farið heilt fyri einki, tá teir hava verið í bakkanum eftir nátungum. Eisini hava teir siglt eftir teimum, tó tað er í fyrra lagi at sigla so tíðliga sum 23. Somuleiðis

+

At kæri maður mín, faðir og verfaðir okkara,
Andreas Karbech Mouritsen
doyði í gjár, verður kunngjørt skyldfólki og vinum.
Gravarferðin verður frá kirkjuni kl. 2 s.p. sunnudagin.
Tórshavn, 28. august 1958.
Alvilda og bornini.

hava teir verið á fjøllum og fingið sær feskst undir tonnina.

Komandi sunnudag verður á Tvoroyri hildin ein ítróttastevna, har fótboltur og róður verður á skránni.

»Trímarks-mennninin«

Jú, tað er stuttligt at lesa Dagblaðið í hesum døgum. Týsdagin stendur har fremst á fyrstu síðu, at fólkaflokkurin og gl. sjálvstýri halda fast uppá tingsins samtykt um at flyta fiskimarkið út á 12 fjórðungar 1. sept.

Hetta eru júst somu menn, so ernir og boysnir gjørdur sáttmálan við Bretland um 3-mílamarkið. Teir eiga í dag tingmeirilutan og 2 av trimum monnum í landsstýrinum. Tað skuldi tí verið líkindi til at sæð, um henda nýggja støða »trímarksmanna« er álvara ella valbluff.

Annars er tað at siga, at hetta eru hugdjarvir menn, at teir tora at tala um sjómark í heila tikið.

Á ANNAN BÓGV

»Dagblaðið« 15. aug. hevur grein við yvirskriftini: »Á annan bógv«. Rættari hevði staðið: »Á kapitalistiskan bógv«; tí greinin fortelur, at teir portugisisku trolararnir skulu stjórnast á privatkapitalistiskum grundarlagi? – Ja, hvi ikki tað? Teir eru keyptir á privatkapitalistiskan hátt, 3. ella 4. ferðir so dýrir sum teir kundu fingist, tá ið javnaðarmenn vildu lata byggja nýggjar trolarar. Tá mæltu vit til at leggja á annan bógv: – landið skuldi taka sær um reiggj – lata byggja fyri landsins rokning ikki einans skip, men eisini goymslur á landi – og landsinnflytan av útgerðarverum og yvirtaka alla fiska sølu landsins. Øll okkara uppskot fullu á tingi. Íslendingar har aftur ímóti gingi ta leið, sum javnaðarmenn vildu ganga, teir vóru framskygdir og lótu landið byggja skip og goymslur og selja og keypa.

Her skuldi alt ganga ta gomlu privatkapitalistisku leið, og tí er

Føroyar ein øskudungi í dag – her kann eingin liva uttan teir, sum leita sær vinnu hjá øðrum tjóðum og nakrir fáir aðrir.

Nú koma 3 trolarar til landið – tilsamans kosta teir millum 17 og 18 milliónir kr. Tað sigst, at ein skal til Tvoroyri, ein til Vágs og ein til Fuglafirðar. Jú, tað er mikið rætt; tí tær triggjar bygdirnar liða harðast undir arbeiðsloysi. Tá ið »Dagblaðið« biður okkum taka hugvuna av fyri íbúgvum á Tvoroyri, ið hava teknað umleið eina hálva miljón í partapeningi, so má eg fyri eina ferð skuld verða í parti við tí; tí tað er alla æru vert. Men tað er ikki nokk at taka hugvuna av og rósa teimum. Vit megu eisini hugsa um, at hesir triggir trolarar ikki fáa somu lagnu sum so mong skip, ið komin eru til landið. Fiskimenn og onnur arbeiðsfólk hava verið á odda og hava sett hóp in av peningi í skip, eisini vita vit

Framhald á 3. síðu